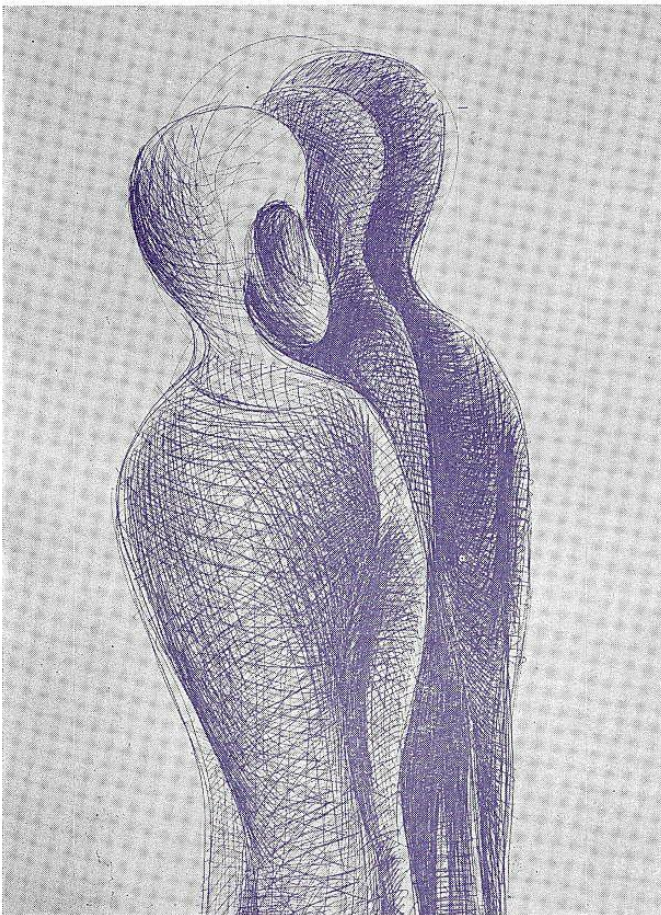

NEČISTA SVETKOVINA

ZA NEUKU ZEMLJU

I
Daj da ždijemo istu glavnu
Ako nas sazva beleg oskudice
Gde se lice uzvisuje nad vodama.
Čas je, kazuju, da se po nebu južnome
I naša otisne pesma,
Rod vučji da se prene pod oblačnim šestarom
Uokolo dok se raspiruje pleva vizantijska
I klas vatre razvedrava neuku zemlju.

Da li jesmo što smo bili,
Imasmo li ove čase još ikada pod krilima?
Ne hajuci za ono što nam sledi,
Bez mnogo vere, zverajući šijom
Poput starih varošana na pecanju,
Jesmo li pred rođajnom lozom

Ili se krepimo zimljivim lepojnama
Stižemo li iz nutrine začetnog slemena
Kada su, iza gora, kosmati ratari
Raskućili svitanje u srcu pod lipom?

II
Drugoj pridismo priči u jugovini,
A put narečen pogledom sa krsta
Beše i osta neslana šala. Jesmo li
Glave što se račvaju? Dugo smo snili.
Sada se zavetujemo autostradama,
Politici, društvima, seksu,
Slinimo u automobilima, divljamo
U gradovima, survavamo privredu,
Dok nacije njaču u grešnoj kostreti.

Ono što je bilo buja li u nama
Ili sahne? Jarčev vonj nadražuje
Nadleštva, brazgotine istorije;
Gle, daktilografkinje se svlače
I teše junake na hotelskim čaršavima,
A sveci i ikone zure sa ekrana
Nespretni u času kad ih pokaže kamera.
Ono što je bilo da li se razrasta
U ovoj suvoći, ili posustaje?

Sada smo tu, davni je pred nama put
I ponovo na krst, ukoliko je radost
Prigrllila. A mladost koju nebo greje
Zasvedočiće po golubu, slovu vedrom,
Jalovost svoju da uzgajamo
U izobilju beslovesne nade.

SKASKA O PREDANJU

I
Predanje je tesno, uklještilo se
u nehat i domaju, kao čokot
u drob kameni,
čvrsto zapušeno; znaš li taj okot
pod prismotrom ćurana što se dure
a ne znaju
iz koje mešine izlaze zlodusi,
iz kog semena vatra preobraziteljka,
na koja lica silazi kopito nebesko?

II
Počinje u groznici, jenjava u studii,
na istoj grani, po predanju ždrala;
od tebe su sada daleko te varke.
Pod tankim platnom, na operacionom stolu,
uhodeći poglede hirurga, hoćeš li
ustati, na poziv telefona, da daš podatke
o ikoni nekoj iz XIV veka; jer u plicu
omamu padaš, dok teče plazma, i danju
u splasnutim žilama prividi se spliću
sada već i sami u tesnom predanju.

OČI LUDILA

Više nas ne otiskujete niz reke
Znate da nas ni ta skitinja neće izlečiti,
A i brodovi su danas skupi,
Konačno, jedan brod za toliku zarazu — to je besmislila!
Bolje nas pustite do srednjega veka,
Dajte da vam zlatno donesemo runo,
Raselite nas po pustarama i razapnite žice,
Poterajte nas što dalje od čistih trgova,
Koga vi to boga još čekate?

Ali vratićemo vam se još pomamniji,
Izrodili smo decu luđu od najluđe,
Imamo svrdlove u nosu, eksere u mozgu,
Glavnje iz prstiju, turpije, šila,

Čunkove i metle, vatru iz ušiju,
I trule miševе u buđavoj kosi,
Takvi se vraćamo pred vaše gradove,
Ući ćemo, nićaćemo svuda, gmizaćemo,
Puniti ulice, izvirati iz kanalizacije,
Jetru ćemo zemaljsku pokidati,
Kome se vi čudu još nadate!

NECISTA SVETKOVINA

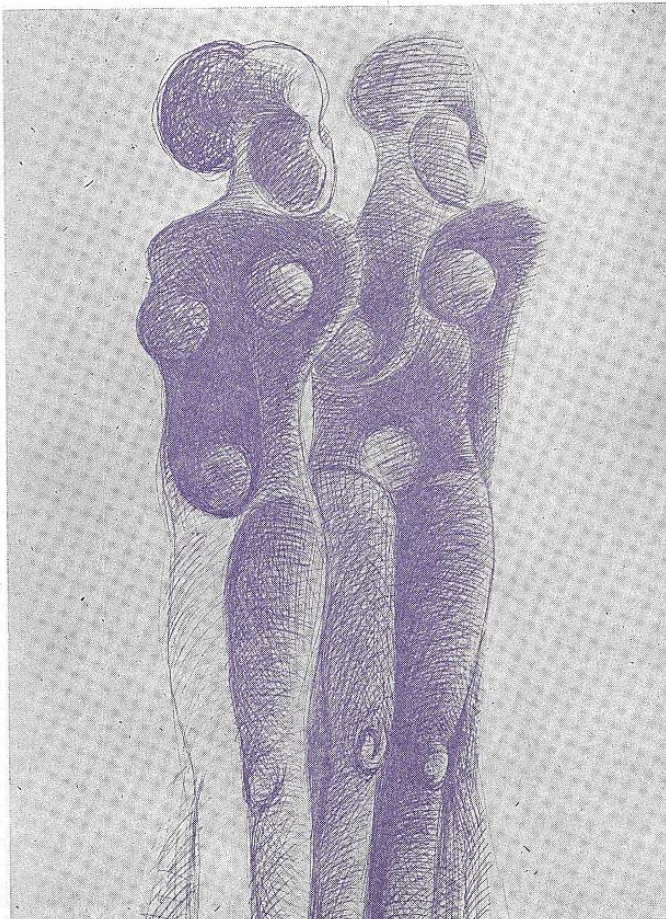
Navlačio se plan preko bedara noći,
A članci su nožni smenjivali kikut .
Umivajući kosmate strane doma.
Praznovalo se u prilivu loze.

Iz ugljevlja bi zvezdana suknula paprat
Da smotri tela što se opliću na rogozi,
Ali svežina ne prispe da zadoji
Docniju povest o presvlaci i guzu.

Laporac se šepurio pod uzlovima
I devojački mladar drhtao pod platnom,
Seks se raspoluti na kalajnom laboru.
Nebesa prilaze i njuše ridost žene,
Plaćaju žeravicom, penju se uz mesno kolje.

Butinom ti sapetom po čudi oružara
Rebrasto se nizahu ćupovi i lule,
Ženo nagnuta nad izdankom mužjaka
Koji čini svoje u petljama groznice,
Legoše ti pleća, kolena zevnuše
Za docniju povest iza devet zora.

Šta se i moglo pored tih bačava,
Sučelice droždini i pokislom mraku,
Doli zguliti drolju i zariti se
U zinule jasje na nečijoj njivi.

Svetkovalo se u prilivu loze,
I jedino tada ljudi ove zemlje silaze na dno.
Sada samo pero loče umor na hartiji
I miris prekomorja konači u rodu.

ZNAK DOŠLJAKA

I

Niko od nas još ne beše u ovim kamenjarima. Smokva se plazi uz podzid, raž nalik razređenoj paljbi, a tanka zmija — na strnjici — jedina je kriptografija.

Sa brda na brdo odmeću se salve letnje omorine. Tada neko, među nama, progovori: »Ovo je to mesto, dom pesnikov!« Makadam nas uvodi u ružnu kamenu vilicu: selo po nevolji. Ove kuće greju hoga. . .

Deci nudimo čokolade. Kroz prozore namoli se katkad ženska prilika i uporno nas zagleda. Mi se rasipamo u pojedinosti pod ovim nastrešnicama gde se zavist meštantina uspije poput goluba prevrtača u jutarnjoj sukrvici.

II

Inokosnik se savija nad peskušom da njene utrobe gospodar bude. Seme da baci u tavnu brazdu i kaže: »Ovde će ostati znak došljaka koji se niz raonik spusti«. Kćerku je Crnojevića doveo u ove vrleti, da joj docnije nos otkine. No tast ga moćni uskoro pokori, stasitoj Žabljanki nameste srebrn nos i Pilatu ona sinove izrodi. Legenda se zasnova u presnom gunju.

Posle toliko vekova, gle, evo stiže na hotelska vrata da utoli žeđ u postelji ovdašnje kurve, nevične ali vedre, koja mu govori: »Putevi su izlokani, biće bolje da ostanete«.

III

Ko se usudio da prekorači granicu?

(Ta žena je zidala gnev na vilicama, na bratovom telu, na rukama je iznela svoju decu. iz malih drobova cedila se opomena koju su prozvali grčkom.

No majstor je valjano obavio posao: krik i pomor detubica i uvređena supruga, sve se to, pred došljakom slučilo u isparini nad klancem, bez seni nebeske i udela činovnika vernog gradskoj dužnosti.)

Ta žena se usudila da prekorači granicu i da se nasmeši posledicama.

IV

Nespokojno se spava iza palanačkih vrata. Lepeću kapci na prozorima. Po žagoru naslućuješ da se sprema obična pijanka. Promiču dugovrate bekrije mraka.

Tupo se gradi život ako izostanu krici; sve će ubudati, instrumenti se kvare, arheolog večerava na svojim mapama. Nikakvih razloga da zažališ što dan klizi u noć preko bubuljičavih krovova.

Razgovaraj sa ljudima! Okusi kako su duše mirne dok jedu, puše, zveraju;

prolazi 30 ždralova, grad sačekuje novembarske magle. Fabrika ne krije da je gadan čir pored mosta koji se glupo klanja.

Sva ta njina survavanja

govore se jezikom,

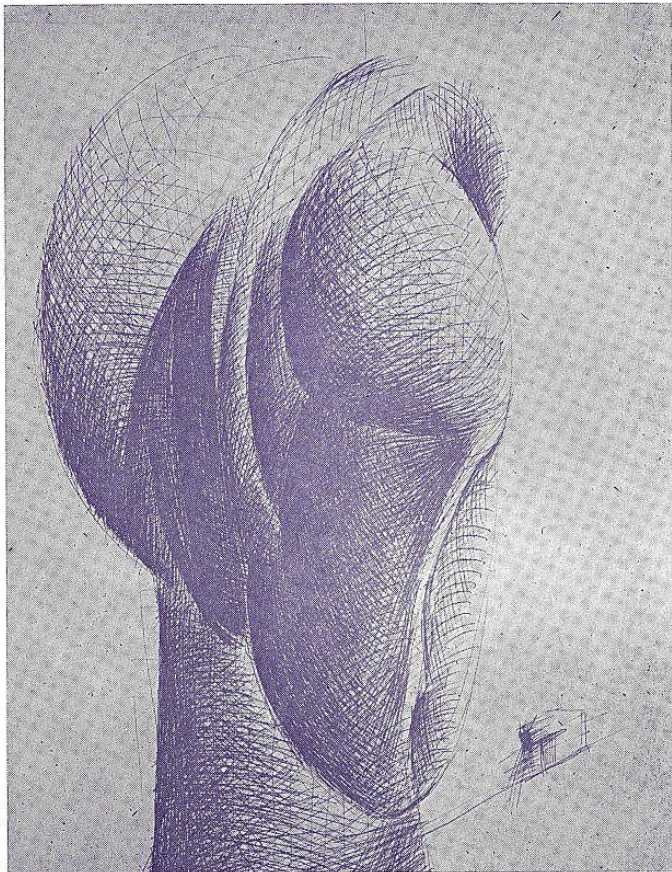
ali odgođena oštrije srce traže

i logiku koju je pročistila zebnja u snazi stvari, u prirodi možda, u poigravanju rupca

svakako,

kad muka potpisuje ono što bi srce poreklo.

IZLET

*Krv pritvorna podla još svom pretku laska
Pod ledenom rukom okov sneva putujuće ruže
Razrešena tajna neveštog nejasnog izlaska
Duž najtanjeg nerva crv užasa puže*

*Slučajno pođeš istom stranom gorkog puta
Pogrešnim nesmelim krokom bezvrednim za ptice
Spepeljen čeka te cvet neudahnuti prah luta
Kroz bezbroj stalnih mena u smrti isto je lice*

*A iznad očiju tvojih suvo grumenje mrtvoga bilja
Jednaka voda i vatra u času kad jutro gine
Kad zjapi jama bola kad staneš iz okrilja
Nekoga ko te čeka vreba tama — uzrok pustoline*

*Vrati se reče ptica smrti nemušta — ima li takve smrti
Nedosanjana žena niz nečista okna otiče sa kišom
I nešto blještavo žuto kroz slepo oko se vrti
Peče ti goriš — smeju se slike pružiš li ruku krišom*

*Pamćenje u prilog mrtvih pravac je izvan želje
I sve je rat za slobodu od vremena i od doba
Vrati se — ko i sve smrt i slepoga melje
Na žrvnju pobeđenih i zemlja mrzi taj prostor groba*

*Jer nedohvatna spram oka poruga do beskraja
Čini se nemaš kuda to magla ko lanac steže
Onda te i krv izda: obrnut put do kraja
Neki bol raspamećen muzika izlišna čvrste stvara vreže*

*Kada će zanemeti ljudi i progovoriti drveće?
Negde još uvek hode cvetovi što nisu znali
da se sa Suncem mire. Nekog još uvek neće
da primi tama zemlje. Šta vredi što su pali
junaci onog što beše kad su prašine žive?
Visoko raste bilje u kom još strepnja lista.
Venu daljine bolje. U zao čas se rodi da večno bude kriva
reč kojom se opeva vreme, nedirnuta i čista.*

*Patnja je uzrok reči; kroz plodnost progovori
u svakom plaču novom iz bedra što izranja.
Raspukla kora nedra u kojim bilje gori
detinjstvom ranim i ranom. Pređeno se ne sanja,
već samo sećanjem živi. Tamo su kuće plave
na obronku topline prošle, u trščacima surim.
Nežne se prašine sležu iznad usnule glave
u sumrak poznat i pozan. Budućnosti se žuri!*

*Tebe su odavno zarazile ptice
I visinom leta zanesen si bio
Razum nezamućen o budućem snio
Ranjeno ti vreme promenjeno lice*

*A potom najednom zalajale tame
Dok su čudna bića igrala se mača
Blizina ih pusta nadanjem nadjača
Odněkud rođene male želje same*

*Ko da ti pokaže put ka novoj zori
Od nemila trošno nedrago da zbori
Vidiš jezik pružen i na njemu vatre*

*Ideš bez povratka psi te tragom prate
Nepromenjen zakon čudi im poznate
Ipak si poslednji od svih koji snatre*

*Vođen obojenom slikom izgaranja
Namesto ikone biljkama se klanjaš
Gde je ptica spasa koju večno sanjaš
A svaka je nada izdaleka manja*

*Nikuda iz tela kud bi poželeo
Granice su čvrste plamen ih podgreva
I uzalud ptica koja drugom peva
Tvoje je da sanjaš jer tako si hteo*

*Nedovoljno gorka meta za snevače
Slamka je u viru koju stežeš jače
Tonući beznadno s krikom na usnama*

*Varljiva je voda galija ukleta
Slutiš propadanje nagorelog sveta.
Prostor je rastočen i vreme se slama*

*Nedostaje li kome prostranstvo tuđih reči
u jutra zimljivo tiha, u jutra tužno slepa?
Progovoriče bilje! Teška se samoća leči
samo velikom pesmom. Prazna je prošlost lepa...*

*I vratiće se kiše nesrećnim pustarama,
gde glas se gubi ko sena na crnoj obrazini!
Daleko trepere vatre — sve više kopni tama
s umorne poljane dlana. Iskri se tajna u tmuni.*

bio postavio kao princip da sinhronična lingvistika proučava sisteme, dok se dijahronična perspektiva ograničava na analizu izolovanih činjenica. Ova antinomija, koja svodi istorijsku metodu na neplodni anatomizam, bila je oborena u semantici teorijom »leksičkih polja«, koju su Trir i njegova škola obradili. Leksička polja su striktno organizovani sektori rečnika, sistemi gde se sve drži, gde su elementi uzajamno ograničeni i gde vrednost svakog dela zavisi od »opšte sheme« (na primer, niz boja, porodični odnosi, vojnička hijerarhija, reči jednog sporazuma itd). Da bi se proučavala istorija tih polja, nije dovoljno proučavati individualnu evoluciju svih reči koje se nalaze u njima: treba pronaći i interpretirati transformacije samog sistema. Ova teorija koja primenjuje principe Gestalt psychologie pri ispitivanju strukture rečnika najverovatnije će imati važne posledice za naknadno napredovanje semantike.

Polazna tačka *istorijske semantike* je definicija semantičke promene. Ova definicija proizilazi iz analize značenja koju smo malopre skicirali. Smatra se semantičkom promenom svaka modifikacija odnosa između imena i smisla, bilo da je to promena imena, bilo da je to promena smisla, ili, na kraju, kombinacija dvaju procesa. Semantičke promene su bile klasifikovane po najrazličitijim stanovištima: logičkim, genetičkim, psihološkim, empirijskim itd. Prema psihološkoj klasifikaciji, koja kombinuje bergsonovsku doktrinu intelektualnog truda sa izvesnim motivima Sosirovog stukturalizma, reči čine deo velike asocijativne mreže: asocijacije između značinskih, s jedne strane, i između označenih, s druge strane. Svaka reč je uokvirena »asocijativnim poljem« (Bali) u kome se vrše promene reči i značenja. Ako dodamo ovoj shemi psihološku distinkciju između asocijacija po sličnosti i po susedstvu, dobijamo četiri paralelna tipa: 1a) sličnost značenja; 1b) susedstvo značenja; 2a) sličnost imena; 2b) susedstvo ime-

na. Postoje, takođe, mešoviti tipovi gde intervenišu više raznih asocijacija. S druge strane, biće potrebno razlikovati nezavisne promene od analoških promena (precrt itd) i, još, autentične inovacije od pseudopromena. Ove se objašnjavaju lingvističkim konzervativizmom i lingvističkom inercijom: dok stvar evoluirala ime ostaje takvo kakvo jeste, primajući nov sadržaj.

Asocijacije koje režiraju semantičke procese su suviše različite i suviše promenljive da bi se svodile na precizne formule, poput fonetskih zakona. Na kraju krajeva, možemo da primetimo izvesne tendencije koje su prisutne svugde pomalo i koje, izgleda, odgovaraju tom i tom konstantnom karakteru našeg psihizma. U interpretaciji tih tendencija, radiće se, naravno, oprezno, oslanjajući se na obilnu i reprezentativnu dokumentaciju i odvajajući metodično spontane paralelizme od onih koji proizilaze iz istorijskih okolnosti (zajedničko poreklo, uticaj stranog uzorka). Već dobijeni rezultati pokazuju da se izvesne opšte tendencije mogu statički analizirati; suviše tačne formule (Cipf) ne mogu se u celini prihvatiti, jer se njihova preciznost ne slaže najbolje sa neodlučnim karakterom leksičkih značenja.

Iz ovog brzog pregleda proizilazi da u semantici postoje sada dve orijentacije, različite, ali dopunske. Trudimo se, s jedne strane, da podvučemo u jednom jeziku semantičke dominante upoređujući ih sa drugim sistemima ili sa drugim etapama sopstvene evolucije. Doziranje proizvoljnih i motivisanih reči, doziranje izraza koji pripadaju vrsti i koji su posebni, karakteristični procesi afektivne semantike, organizovanje sinonimskih sredstava, frekvencija polisemije i homonimije, zaštitna sredstva protiv nepodnošljivih dvosmislenosti, struktura leksičkih polja, relativna autonomija reči, nalaze se među kriterijama koje su se već pokazale kao korisne u ovom domenu. Razvijajući i proučavajući ovu metodu, doći će se, možda, do *semantičke trilogije* raznih lingvističkih sistema. Ali se semantika ne zadovoljava time da utvrdi ono što razlikuje jedan jezik od drugog: istovremeno, nju zanima i ono što ih vezuje. Prelazeći granice jednog jezika, *uporedna semantika* determiniše karakteristike i tendencije zajedničke u jednoj grupi jezika ili u jednoj datoj civilizaciji. Upućujemo se na takav način ka jednoj »evropskoj semantici«, ka proučavanju međulingvističkog fonda metafora, izraza u prenesenom značenju, koje su nedavna istraživanja Špicera i drugih već krenula. *Opšta*, ili »panhronična« *semantika*, prema Sosirovskoj terminologiji postavila je sebi mnogo ambicioznije zadatke: operišući na svetskom razmeru, ona se trudi da dopre do semantičkih konstanti čovekovog jezika i da definiše glavne crte kojima ide svugde razvoj značenja. Da bi se realizovali ovi veliki programi, trebaće se osloniti na empirički i adekvatni materijal, koji, u većini slučajeva, još nedostaje. Po razmeru svojih istraživanja i preciznosti svoje tehnike, dijalektologija jeste jedan od velikih rezervoara iz kojeg su semantičari uvek uzimali i iz kojeg će sve više uzimati u narednim godinama.

Preveo sa francuskog
ROŽE LUDVIG

ZVONIMIR HUSIĆ

PRIJE OLUJE

PRIJE OLUJE

*Daj ruku
u bol krenimo svijetla lica
eto se primiće val
u nadi da se s nama skobi;
ne griješi usnom
ponad nas se more premeće u mucu
stoljetne nam lađe vezane o boku
i ne plovimo od stida,
jer nas pijesak žalu mrtve vraća.*

NOCTURNO

*Ništa se ne zbiva
tek nam se prisutnost šutnjom mjeri.
Nema nade
iz te zbrke nećemo uteći.
Slabi u času opiranja
sročili smo riječi prisege
zbog kojih neće da nam sude
moja dobra ženo
posustala u radanju.
Izučimo li zanat smrti
bit će razloga za putovanja,
no događa se suprotno od svega,
jer jednostavno
svaki od nas
odavno već rasut spava
u zburadoj tami svojeg groba.*

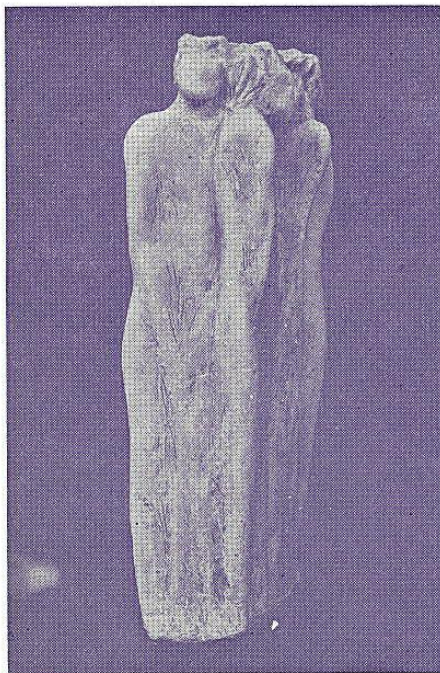
VODA OPET NESTO NOSI

*Malaksava snaga, voda opet nešto nosi
more na pobunu spremno
već nam prijeti iz daljine.
Zar smo nešto više od samoće znali?
Nema nade, ne jenjaju vali
već smo obećani nekoj davnoj kobi.
Pa tko će od nas to bespuće proći
u srcu sam, prazan u duši,
bez ijedne mrlje koja ostaje od krvi.*

*Do onog mora dođoh taman
pred kojim više nemam ništa reći
teška vodo istekla kroz oči
preostaje na dno tebe nijemo leći.*

PANTOLOGIJA 2

parodija antologije bogdana a. popovića „poezija i tradicija“

LOV NA ZEMLJU

Ogromna je bila ta zemljana zemlja
Na kojoj smo igrali i pevali bajno,
okretala se ludo zelena i svetla,
lovismo je mirno, tromo i nehajno.

Mi smo aždajice skrivene u brda,
tu dođosmo iz prepotopskih šuma
a lovismo zemlju ko gušterska krda,
znasmo da davno je ostala bez uma.

Al zemlja je majstor svakoga inata:
kad ulovismo je napadnu nas vaške;
puna nam je glava prljavog zanata,
oterasmo ih jedva govoreći gatke.

BOZIDAR TIMOTIJEVIĆ

ČUDNA ČUDNA ČUDNA ŠARA

1.
Čudna čudna čudna šara:
Jedna zemlja a dva cara
Jedan koren mnogo smeća
Na temenu jedna vreća
Jedna zemlja, jedan rov
Dvesta kuća — šupalj krov
Čudna čudna čudna šara

2.
Čudna magla neko psuje
Čudna zemlja očekuje:
Čudnu pravdu stare vage
Ispod nogu crne rage
Čudne skaske čuda roje
Ko kada nam rebra broje
Čudna čudna čudna šara

3.
Čudna tama pejsaž zori
Čudno ovde nešto mori
Čudile se stare mošti:
Čudno li se čudo gosti
Dvesta ljudi jedan gudi
Dvesta kuća dvesta ljudi
Čudna čudna čudna šara

ALEK VUKADINOVIC

MI PONOVO

Ni kost od gosta ne osta
Ni da smo siti svi

Ko nas to izjednači
Mrzimo se i

Mi bismo se gromko derali
Al nismo sami

Na brdu ogromna krda
A tako bismo ih klali

Najzad smo suludi zaspali
Al ne svi

RADOMIR ANDRIC

KRAČI BIČEŠ

I ženka propada
Kad plamen se gasi

Na kraju dana
Svako sa svojom platom
Silazi u luđilo
Bez vila

Jer rana je zora
I opoj na rebrima
Gde nosa dužina
Plete sudbinu

Ako stigneš pred strašni sud
Krači bičeš
Za dve dužine

BOZIDAR MILIDRAGOVIC

SANAK SNIH

Probudismo se i bi nas dvesta
U ruke nam zakon beše dat
Iz crne šume izvede nas cesta
Videsmo mnoga nepoznata mesta
Jedosmo meso i mišljasm rat

Videsmo kuće pored bresta
a kosti bacismo starim psima
jezik im beše okrugao ko sat
uplašeni bežasmo prema grobovima
Strah nas je golicao po ušima
Jao vaj, al to beše trave vlat

U teškim besmo uslovima
Nigde zvani nigde pozvani
Gladovasmo noć i dan
Nas dvesta besmo izgnani
A htedosmo biti na mrsnoj hrani
U zlatnu čašu nalivati vina

Besmo neodeveni i neoprani
U njive upadasm i mučismo se
Bežasmo na svaki bat
Bili smo goli i umazani
A ja sam usput izgubio sat

Probudismo se i bi nas dvesta
Kao da je u gomili život lak
Za nas nigde ne beše mesta
Uska nam zemlja a još uža cesta
Svima nam na oči pao teški mrak

Umoran zaspah kraj bresta
Probudi me crv što vrti
Svetla noć, sva od mesečine
I nadoh izgubljeni sat
Očistih ga od žute prašine
I krenuh kući da mama ne brine
Da se vratim u dosadni vrt
Bolje vrt nego smrt.

MILORAD PAVIC

TEŽAK JE ŽIVOT

Uzmi Orfeju nov budak u ruku,
udari ka moru i pronađi luku
obnovićemo mudro staru lokaciju
povezati najzad čitavu naciju.
Zatrpati rane prastaroga puta
da narod nam po svetu ne luta.

Gle, odnekud, stari zvuk se javlja,
neki čudni Sloven akciju pozdravlja:
zblížite se braćo ista su nam slova
livena nedavno od divnog olova.

Mrtav i živ Sloven najzad isto nije
da u toj razlici bratstvo se krije.

Što je bilo dobro! O kreposti
zidaćemo zdanja za sadašnje kosti,
jer sve je uvek i mrak i tama
budući Sloveni teško li je s vama.

Oj živote patnjo i obmano,
ne okreći leđa bolno starostavno.
Ljubiti nežno neku meku ženu,
obesno meku nikad zaboravljenju.
O više nemoj nikoga da moliš
ljubi meku ženu da bratstvu odoliš.

RADOSLAV VOJVODIC

8.

Krvava je, vjerujte, bila ta noć dima, konja, slonova, orangutana, džukela, rogonja, švalera, mljeka, kljusadi.

Jedna jedina je, znajte, bila ta noć znoja, rose, tijela, kose, sna i trave.

Jedina.

Ostala je još samo ta noć smrada, sline jezika, pljuvačke i žvakanja.

I mesa.

Flāša i sira.

Ostao je i Čovjek.

A sve neke druge noći zagrljaja i umora — prošle su tiho, tiho i još tiše, gotovo nezapažene, bez šuma na tijelima i ruta na prsima, bez anđela i strijela, bez venerinih brežuljčica i stegna.

Karlice su začutale.

I skeleti.

Samo su one kosti još ponekad kljuckale kožu mojih želja, a grkljan, zavezan u džepu, kog sam izvadio jednoj kurvi na 13. peronu autobuske stanice — poklonio sam onomad drugu za devetnaesti roden-dan.

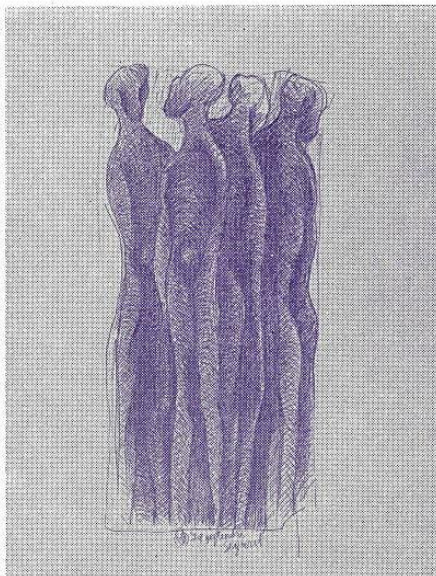
Nema više ni dima.

A ni čovjeka.

9.

Konjska gazdarica i konjski gazda ostadoše.

Ona je pred jedan suton prala prljav veš svojih strasti, psovala boga i karala djecu koja su je za-boravila u šumama, a on je njihovoj staroj mački pomagao na tavanu pri porođajnim mukama, bučno ližući krvave prste i ljubeći tek rođene mačiče.

Kljuse je odavno svoje otpjevalo. Odapelo je sve svoje četiri kopite na jednoj livadi, baš onda kad je vidjelo da na glavi gazde popeo raste na mje-stu rogova.

Vrijeme je jelo.

Postajalo je sve sitnije.

Onda sam jednog ranog prijepodneva otišao oda-tle, ostavio sve, i veš i mačiče, popeo sam se u voz i pošao u ravnicu. Pojma nisam imao kud.

Jednostavno, išlo mi se.

Bježao sam.

10.

Dodoh do danas.

Vrijeme me je nagrizlo, a ni mljekar više ne radi ono što je činio nekada: prodaje samo sir.

Ja sam zamrzio i sir, i mljeko, i sline, i žene, i bedra, i dojke i konobarice, i kiselu vodu.

Čak i konje.

Volim dim.

Prezirem sve.

Ali i žalim.

Vrijeme kafana, vinjaka, rogova.

Prezirem sve.

I Čovjeka.

Odlazim.

Još samo malo.

Oh, kafano, dime, kljusino...

I Čovječe...

BOJAN JOVANOVIĆ

opisi

TREŠNJA

*Pred truljenjem kleči
Pomirljivi purpur*

*Od otkucaja sata
Ova je trešnja
Toliko omekšala
Da svojim oblikom uzmiče
Pred pruženom rukom*

*Tragovi nam gnjile
U omekšalom plodu
Naše predaje*

*Uprtim rukama
U nebo*

*Dok ono po plodu korača
Deonicu svog blaženstva*

SEKIRA

*Iskustvo sekire
Sažeto u nemoći
Ovo najtanje drvo
Korisno da izdeli*

*Odlučnost joj
Na usnama okoštala*

*Smisao beskompromisa
U tvrđu se reč zatupljenosti
Slio*

*Britka hrabrosti
U zadebljanoj dimenziji
Neželjenog spokoja*

*Tvoja me neupotrebljivost
Na jalovo kajanje podseća*

JABUKA

*Devojaštvo je u krošnji
Upi sažetim zrenjem*

*Oblinama je oblaci
Obmanjuju*

*Od vetra se
Peteljkom zaklanja*

*U padanje sa kišom
Polazi celom težinom*

*I glasom prezrelog ploda
Vodi zamršenosti truljenja
Sveže glasove dozrevanja*

SLOBODAN ZUBANOVIĆ

obdaren ćutanjem

U BALKANSKOJ ULICI, PODNE

*Nikada ne može pobeći
ogromna kao vidik uhode.
Okna zamagljena, topal krevet,
tuđ dah uz prozor, vode,*

*između dve obale glas —
pokazuju daljinu.
Krenuo sam — starosti čas
kaže: U sebi više nisam.*

*Vreme je da se zbiju u jednu reč,
stope, bleđa ogledala,
gladni bokovi žena. Na vetru
urla gradske hartije spirala.*

*To je raskošan dan. Nema
ničega što bi moglo objasniti
jasnoću sutrašnjeg jutra.*

OBDAREN ĆUTANJEM

*Natapa kiša živac sijalica.
Otkud samo toliko suza?
Nespretni su pokreti nebeskih bluza
pred gomilom dimnjaka — lica.*

*Svetlost u noćnoj trubi se guši:
mile sati one koja neće
običnu reč. (Drhte od sreće
gradskih kapija limene uši!)*

PROZOR

*Gradovi u koje ne mogu, stvari
pune pijanstva, predaju nam znanje.
Suštanja mukla iznova počinju;
kreću buduća vremena, u stvari,*

*razapinju jedra. Vazduha (vazduha!) treba!
(Bili smo deca kada su doneli
na slovima tanušnih nogu, u priči,
razmaknut prostor — parče gustog neba.)*

*Zato, u mrežu oka uleće plavi skok
— otpadaju neravnine. Miriše
popodnevi čas. Izliva se dvorištem,
olistava, zanosni ljubavni sok!*

*Zaustavljam zamah i uzimam žilet.
Na ovom mestu (samo srce pesme)
sečem polako rupu — prozor. On kaže:
»Galama upija oblak i gugutkin leta.*

1.

Jedne noći
U kosmosu
Gazih rosu
Pa pomislih da će
Proći u zanosu
Jutro bilja
Glava
Divlja nikad shvatit
Da se mora
U
Dno gora
Tražit tama
Ugledah
Sama istog trenu
U dodiru belih zvezda
Razorena kako drhte
Snena pluća
Stražilovska
Plazma
Vruća gde mi ruka
Nebo dira
I sred zvuka
Osta čelo da se čudi
Od svemira
Do plaveti
Da l se budi
Ona ptica
A magneti polja šume
Traže
Kruže
Samo grizem da razume
Nebo ruže
Opijume
I bol frula
Čula sva od gvožđa voska
Pitaju me
Iznad sunca
Gori l ovo
Ona tuga stražilovska

2.

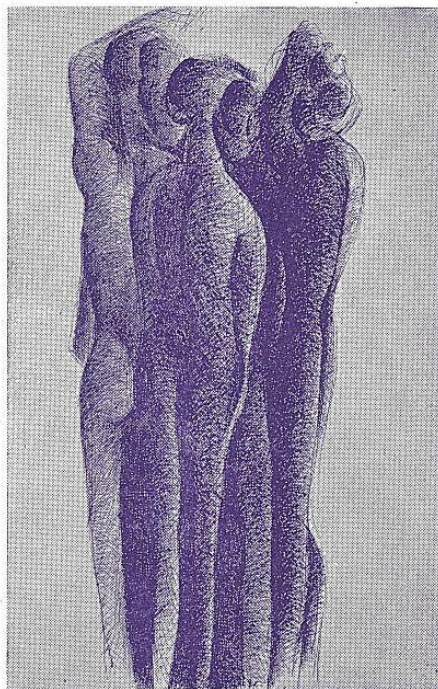
I sve misliš
Da su polja
Od fosfora i od tuge
Nevidljiva da ih nema
Kad razmineš
Galaksiju
Zvoni kaos bogomolja
Sušta
Tama nigde duge
Elementi
Hladnih gora
I nemušta
Zebe u snu materija
Pa se hladi
Pa mi kuca svud po glavi
Kada malo iza neba
Bole tvoji vinogradi
Kosmos vreba
Da me sledi
Ali mrtva arterija
Sad se budi oživljava
Pa će kažu
Svud svemirom
Izniknuti bela trava
Sa dodiriom sa očima
Spavačima
Biće lepo

6.

I prosu se
Svetlost uma
Magma tamna
Roni svodom

BLAGOJE KORAC

fanatizam srca ili pisma bratu sa stražilova

Niz livade vasione
Ljubeći se
Sa prirodom
Pa se zbuni ljubav šumom
Usijane tačke zvone
Iz magneta
Zvezde lude izvorima
S
Bogovima suncokreta
I noć pade
Svet nestaje
Ostrvima atom nade
Tužno traje

7.

S bogovima
Kroz
Svest mraka
Sretah
Biljke
Hor ludaka
Od
Kosmosa do muzike
Samo huji
Sferno gvožđe
I nad
Javom kad
Slavuji
Stražilovsko
Beru grožđe

9.

Ideš tiho
Iz
Života
Kao da je bilju milo
Preko
Polja i golgota
Sam
U svoje ništavilo
A pastiri umiljati
Misle da si
Novo čudo ili luna
Jednostavno shvati
Zlatna
Runa čuvaće te

11.

I još misliš
Da ćeš moći
Sav od joda
Shvatit noći stražilovske
Gde priroda
Nikad ne zna
Šta se rađa
Il nebeska
Lava pljušti
Sva od bola i beznada

12.

Pa od uma
Do beskraja
Gore sveće
Samo šuma
Sa zvezdama
Tugu spaja
Kao da je
Negde cveće procvetalo
Pa nirvanom
Miris
Ludi bol iznutra
I nebeske
Visoravni
Ne sviću kao jutra
No krvare
Sretah grlice
Plave
Nebeske
Iz grla im greju vatre
Od trave
I od plama
Kao freske
Kao ptice
Kad iz tame
Pojave se

13.

Vasionom
Sve zarudi
Nevidljivo
To se budi
Stražilovo da pogleda
Pa da spava
Večno se veče
Bliži
I prostor se usijava
Opaja se
Nebo belo
Sa Brankovih vinograda
Sve je svelo
Sve opada
Noć pre usijanjanja
Predeli se negde bune
Nema
Gora nema lune
Samo
Vreme raspadanja